

Sygnatura akt VI Ka 329/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **22 maja 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Ficek

Sędziowie SO Grażyna Tokarczyk

SR del. Agnieszka Woźniak (spr.)

Protokolant Monika Dąbek

przy udziale Wojciecha Braziewicza Prokuratora Prokuratury Rejonowej w T.

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2018 r.

sprawy skazanego **P. P.** ur. (...) w Z.

syna G. i J.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 7 lutego 2018 r. sygnatura akt II K 796/17

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygnatura akt VI Ka 329/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 maja 2018 roku

co do całości rozstrzygnięcia

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach rozstrzygał sprawę P. P. w przedmiocie wyroku łącznego.

P. P. był skazany następującymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 19 maja 2014 roku, sygn. akt IIK 289/14, mocą którego za przestępstwo z art. 178a § 1 kk popełnione w dniu 9 marca 2014 roku został skazany na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 40 godzin miesięcznie, nadto orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat, przy czym skazany wykonał w całości karę ograniczenia wolności,

II. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 29 października 2014 roku, sygn. akt II K 458/14, mocą którego za przestępstwo z art. 158 § 1 kk popełnione w dniu 4 kwietnia 2014 roku został skazany na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, przy czym na podst. art. 71 § 1 kk wymierzono grzywnę w wysokości 40 stawek dziennych po 10 zł, na podst. art. 73 § 2 kk oddano w okresie próby pod dozór kuratora, na podst. art. 63 § 1 kk zaliczono na poczet grzywny okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach: 04.04.2014r, 05.04.2014r, 06.04.2014r i uznano grzywnę za wykonaną w zakresie 6 stawek dziennych, a postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 08.02.2017 roku, sygn. akt II 1 Ko 4008/16 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności, uznano, że grzywna orzeczona na podst. art. 71 § 1 kk nie podlega wykonaniu, a kara pozbawienia wolności została wykonana w zakresie 19 dni, zaliczono na poczet kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach: 04.04.2014r, 05.04.2014r, 06.04.2014r i uznano, że kara pozbawienia wolności ulega skróceniu o 3 dni,

III. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 23 czerwca 2015 roku, sygn. akt II K 65/15, mocą którego za przestępstwo z art. 157 § 1 kk i art. 160 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione w dniu 24 października 2014 roku został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, przy czym na podst. art. 46 § 1 kk orzeczono na rzecz pokrzywdzonego kwotę 1600 zł tytułem zadośćuczynienia, na podst. art. 73 § 2 kk oddano w okresie próby pod dozór kurator, a postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 03.02.2017 roku, sygn. akt II 1 Ko 4505/16 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem łącznym z dnia 7 lutego 2018 roku w sprawie o sygnaturze akt II K 796/17 orzekł następująco:

- na mocy art. 85 § 1 i 2 kk, art. 86 § 1 kk połączył orzeczone wobec skazanego P. P.: karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 29 października 2014 roku, sygn. akt II K 458/14 i karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 23 czerwca 2015 roku, sygn. akt II K 65/15 i w ich miejsce wymierzył skazanemu jedną karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności,
- na mocy art. 63 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku w zw. z art. 4 § 1 kk na poczet orzeczonej w punkcie 1 kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 458/14 w dniach 04.04.2014r, 05.04.2014r, 06.04.2014r, uznając karę za wykonaną w zakresie 3 dni,
- na mocy art. 71 § 2 kk w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku w zw. z art. 4 § 1 kk ustalił, że orzeczona kara łączna pozbawienia wolności ulega skróceniu o okres 19 dni, odpowiadający ilości wykonanych stawek dziennych grzywny orzeczonej na podst. art. 71 § 1 kk w sprawie II K 458/14,
- ustalił, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach podlegają odrębnemu wykonaniu,
- na podst. art. 572 kpk umorzył postępowanie w pozostałym zakresie,
- zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania, związanych z wydaniem wyroku łącznego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Od wyroku tego apelację wywiódł obrońca skazanego, który zaskarżył go w zakresie rozstrzygnięcia o karze łącznej zawartego w punkcie 1. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 86 § 1 kk poprzez jego nieprawidłową wykładnię i wymierzenie skazanemu kary z pominięciem zasady pełnej absorpcji, a nadto naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 53 § 1 i 2 kk poprzez jego nieprawidłową wykładnię i wymierzenie skazanemu kary z pominięciem zasady pełnej absorpcji, pomimo że względy natury osobistej oraz przedmiotowe dotyczące przestępstw objętych połączonymi wyrokami to uzasadniają.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 1 roku oraz nieobciążanie go kosztami postępowania apelacyjnego, albowiem nie jest w stanie tych kosztów uiścić bez uszczerbku dla swojego utrzymania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie była zasadna i, jako taka, nie zasługiwała na uwzględnienie.

W związku z zaskarżeniem wyroku łącznego jedynie w zakresie rozstrzygnięcia o karze łącznej wskazać należy, iż bez zastrzeżeń odnieść się należało do decyzji sądu I instancji odnośnie zastosowania, do zaskarżonego rozstrzygnięcia z punktu 1 wyroku, przepisów regulujących wyrok łączny obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 roku. Analiza dokonana przez Sąd Rejonowy, pozytywnie zweryfikowana przez sąd odwoławczy prowadzi do wniosku, iż przepisy uprzednio obowiązujące nie byłyby dla skazanego korzystniejsze z uwagi na to, że pozwalałyby na połączenie jedynie kary ograniczenia wolności z wyroku w sprawie II K 289/14 z karą pozbawienia wolności z wyroku w sprawie II K 458/14, co z uwagi na konieczność orzeczenia kary łącznej w granicach od 8 do 11 miesięcy pozbawienia wolności oraz osobnego wykonania kary 1 roku pozbawienia wolności z wyroku w sprawie II K 65/15 byłoby dla skazanego wręcz niekorzystne. Zresztą wnioskujący o wyrok łączny obrońca domagał się połączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach: II K 458/14 oraz II K 65/15, co Sąd Rejonowy uczynił, brak było zarzutu apelacyjnego w tym zakresie, ani podstaw do orzekania poza granicami zaskarżenia i zarzutów.

O tym, jak powinno odbywać się orzekanie kary łącznej wypowiedziano się wielokrotnie w orzecznictwie. Dla przykładu wskazać tu należy wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt II AKa 511/13 (LEX nr 1487578, KZS 2014/6/87, Biul.SAKa 2014/2/27), w którym wskazano, że kara łączna to szczególna kara wymierzana niejako "na nowo" i jako taka stanowić musi syntetyczną całościową ocenę zachowań sprawcy, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione czyny i jako taka nie może i nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości - pozostających w realnym zbiegu – przestępstw. Na uwagę zasługuje także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 września 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt II AKa 304/15, zgodnie z którym wymierzenie in concreto kary łącznej przy stosowaniu określonej zasady stanowi rezultat koniecznego uwzględnienia przy wyrokowaniu łącznym okoliczności, które nie mogły być wcześniej przedmiotem oceny sądu, takich jak globalna liczba popełnionych przestępstw, ich rodzaj i łączące je relacje przedmiotowo-podmiotowe [...] to mający w tym przypadku zastosowanie art. 53 § 1 k.k. nakazuje uwzględnienie również celu zapobiegawczego i wychowawczego, które kara łączna ma osiągnąć w stosunku do skazanego.

Stanowiska te nie straciły swojej aktualności pomimo wprowadzenia od 1 lipca 2015 roku art. 85a kk, zgodnie z którym przy wymierzaniu kary łącznej bierze się pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć wobec skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Porównanie tej nowej regulacji ze stanowiskiem orzecznictwa cytowanym wyżej nie pozostawia wątpliwości, że wcześniej wypracowane w orzecznictwie dyrektywy wymiaru kary łącznej zostały częściowo skodyfikowane.

Obrońca w pierwszej kolejności sformułował zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 86 § 1 kk. Jest on całkowicie chybiony, albowiem z powołanego przepisu wynika, iż sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, a Sąd Rejonowy do tej reguły się zastosował i mając możliwość orzeczenia kary łącznej w granicach od 1 roku do 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności orzekł karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Z kolei zarzut naruszenia dyspozycji art. 53 § 1 i 2 kk okazał się zasadny ze względów merytorycznych. Zdaniem skarżącego skazanemu należało orzec karę łączną na zasadzie pełnej absorpcji, a więc w wymiarze 1 roku z uwagi na łączność przedmiotową między występkami, za które P. P. skazano dwoma wyrokami, a nadto z uwagi na to, że zrozumiał on naganność swojego postępowania, dalej tak kieruje swoim życiem, by nie wchodzić w konflikty z prawem,

nie popełnił innych przestępstwa, nie pozostaje w zainteresowaniu organów ścigania i stara się naprawić wyrządzoną szkodę.

W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku sąd I instancji wskazał, czym kierował się kształtując wysokość kary łącznej, a była to zarówno łączność przedmiotowa, jak i sylwetka skazanego w kontekście dyrektyw wymiary kary łącznej, o jakich mowa w art. 85a kk i art. 53 kk. Zwrócił więc uwagę na podobieństwo przedmiotowe występów, za które P. P. został skazany (odstęp czasowy, podobieństwo rodzajowe, powaga przestępstw), a dalej okoliczności, które zaistniały po wydaniu poprzednich wyroków wobec skazanego: niestawienie się do odbycia kar, co spowodowało wydanie nakazów jego doprowadzenia do odbycia kar, wykonanie obowiązku zapłaty zadośćuczynienia jedynie w niewielkiej części.

Z oceną tej kwestii Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. Jeśli idzie o łączność przedmiotowo – podmiotową czynów, za które skazany został P. P. i które to kary łączono, to wskazać należy, że rzeczywiście stanowiły one przestępstwa jednorodnjowe, bowiem skierowane przeciwko zdrowiu lub życiu. Czyny te zostały popełnione 4 kwietnia i 24 października 2014 roku, a więc w odstępie niemal pół roku, stosunkowo krótkim, ale nie takim, który uprawniałby do zastosowania absorpcji tym bardziej, że skazany godził w dobra różnych pokrzywdzonych, okoliczności popełnienia obu tych czynów były zupełnie inne, a one one były przestępstwami poważnymi, przy czym ostatnie – z art. 157 § 1 kk i art. 160 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk wyjątkowo niebezpiecznym, a trzeba wskazać, że był to już trzeci konflikt skazanego z prawem (pierwszy z marca 2014 roku dotyczył kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości), co świadczy o tym, że nie wyciągnął on należytych wniosków z wcześniejszych kontaktów z organami ścigania i sądami. Poza tym nie jest to jedyna okoliczność, która ma wpływ na wymiar kary łącznej.

Istotne znaczenie z punktu widzenia kary łącznej, jaką należało skazanemu wymierzyć było jego postępowanie po wydaniu wyroków. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt II AKa 96/14 (LEX nr 1499034) wymierzając karę łączną sąd powinien rozważyć, czy już po wydaniu poprzednich wyroków, zaistniały takie okoliczności, które przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej oraz, że kształtując wymiar kary łącznej należy mieć na względzie uprzednią karalność.

Skazany w żadnej z analizowanych tu spraw (II K 458/14 i II K 65/15) nie dochował wymogów okresów próby, co skutkowało zarządzeniem wykonania wcześniej zawieszonych kar pozbawienia wolności. W drugiej ze spraw zobowiązany został do zadośćuczynienia pokrzywdzonemu za krzywdę, z czego wprowadzić się wywiązał, ale w większości w czasie trwania postępowania o wydanie wyroku łącznego. W bezpośredniej bliskości wyroku i w okresie próby zapłacił pokrzywdzonemu jedynie 100 złotych z orzeczonych 1600 złotych, co nastąpiło 7 września 2015 roku. Pozostałe dwie raty zapłacił: 15 grudnia 2017 roku – 150 złotych i 19 marca 2018 roku – 1350 złotych. Nie można nie odnieść wrażenia, że wiązało się to z toczącym się postępowaniem i miało na celu uzyskanie korzystnego rozstrzygnięcia.

Trudno zgodzić się z obrońcą, że skazany zrozumiał naganność swojego postępowania i aktualnie tak kieruje swoim życiem, by nie wchodzić w konflikty z prawem. Choć rzeczywiście skazany nie popełnił już kolejnych przestępstw, to jednak nie dochował wymogów okresów próby orzeczonych wobec niego w sprawach: II K 458/14 i II K 65/15. Trudno też uznać, że postępuje zgodnie z prawem, skoro nie stawiał się do odbycia zarządzonej do wykonania kar, ukrywając się przed dość długi już czas przed Policją, która ma go doprowadzić do odbycia kary i unikając w istocie odbycia kary. Wbrew twierdzeniom obrońcy świadczy to o niepoprawności skazanego, niechęci podporządkowania się obowiązującym przepisom, braku krytycyzmu i refleksji nad własnym postępowaniem.

Nie można się zatem zgodzić ze skarżącym, że skazany P. P. zasłuży na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, a więc orzeczoną na zasadzie pełnej absorpcji. Nie przemawiała za tym ani łączność przedmiotowo – podmiotowa, ani pozostałe okoliczności, które w świetle dyrektyw uregulowanych w art. 53 kk i art. 85a kk winny mieć znaczenie dla orzeczenia kary łącznej w tym konkretnym wypadku. Opisane okoliczności wskazują, że prognoza kryminologiczno - społeczna wobec skazanego jest wielce niepewna, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę jego aktualną postawę. W tym

kontekście twierdzenia obrońcy skazanego o definitywnej zmianie postawy i negowaniu powrotu do łamania prawa jawią się jako niepewne i nieprzekonywające.

Wszystkie powołane okoliczności pozwoliły na uznanie, że kara łączna ukształtowana na poziomie 1 roku i 2 miesięcy za dwa poważne czyny przeciwko zdrowiu lub życiu popełnione w odstępie pół roku nie jest karą wygórowaną. Kara w tej wysokości jest, zdaniem Sądu Okręgowego, adekwatna do wszystkich okoliczności mających wpływ na ukształtowanie kary łącznej, to jest głównie ilości i charakteru czynów, ich ciężaru gatunkowego, łączności przedmiotowej i podmiotowej, okoliczności, które zaistniały po wydaniu wyroków jednostkowych, ale i aktualnej postawy skazanego. Kara w tej wysokości będzie także zgodna z koniecznością oddziaływania wychowawczego na skazanego i zapobieżenia jego powrotowi do przestępstwa, a z drugiej strony nie będzie wyrazem premiowania sprawcy popełniającego więcej czynów i unikającego odbycia kary. Z uwagi na wysokość kary łącznej niemożliwym było orzeczenie warunkowego zawieszenia jej wykonania, co wszakże, z uwagi na przebieg dwóch wcześniejszych okresów próby, jak i aktualnego unikania przez skazanego stawienia się do odbycia kary, nie byłoby zasadne także ze względów merytorycznych.

Wobec tego zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy. Zwalniając skazanego od wydatków postępowania drugoinstancyjnego (wynoszących 20 złotych) kierowano się względami słuszności.